Tori ihan Mikkelistä

Mikkelin Hallitustorin & Hallituskadun ideakirja ja ohje toteuttajille | Versio 1

MIKKELI

TORI IHAN MIKKELISTÄ
Mikkelin Hallitustorin & Hallituskadun ideakirja ja ohje toteuttajille | Versio 1
2019

Lähteet
Tekstilähde historiasta | Museoviraston inventointi, Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY, www.rky.fi

Valokuvat
Kuva s. 4 | Kyytinen Pekka, 1961, Museovirasto
Kuva s. 9, s. 11, s. 23 | Hamid Alsammarraee
Muut kuvat | Mikkelin kaupunki

MIKKELI SITOWISE

Sisällysluettelo

3 Lukijalle
4 Hallitustorin tarina
6 Torin nykytila
8 Visio, eli millainen tori on ihan Mikkelistä

Toimintaohjeet

12 Perinteinen torikauppa
16 Torikahvilat & terassit
20 Tapahtumat ja lennokkaat ideat
24 Yhteystiedot & linkit

Lukijalle

Hei, hyvä lukija! Silmäilet parhaillaan Mikkelin Hallitustorin ja Hallituskadun ideakirjaa toteuttajille. Ideakirja on tarkoitettu innostavaksi esitteeksi ja ohjeeksi torikauppiaille, terassin pitäjille sekä erilaista kokeilevaa ja satunnaista toimintaa järjestäville toimijoille torialueella.

Ideakirjan tärkeimmät ajatukset ovat:

- Auttaa toimijoita alkuun pääsemiseksi selkiyttämällä prosessia eri toimijoiden näkökulmista; esimerkiksi mitä kannattaa olla mietittynä missäkin vaiheessa ja milloin tulisi olla yhteydessä Mikkelin kaupungin edustajaan.
- Ohjeistaa ylätasoisesti kalusteiden ja rakenteiden käyttämisestä Hallitustorin sekä Hallituskadun kävelykatuosuuksilla.
- Kokeilukulttuuriin kannustaminen innostamalla nykyisiä ja uusia toimijoita tekemään Mikkelin torista kiinnostavan ja elinvoimaisen myynti- ja tapahtumatilan, jossa riittää nähtävää läpi vuoden ja vuosiksi eteenpäin.

Hallitustorin tarina

Mikkelin tori on osa valtakunnallisesti arvokasta Mikkelin hallitustorin kulttuuriympäristöä. Torin historia ulottuu pitkälle ja sen alueella on toiminut sotaväen harjoituskenttä jo 1700-luvulla, mistä lähtien se on ollut merkittävä kokoontumis- ja paraatipaikka.

Nykyiseen muotoonsa hallitustori on lähtenyt rakentumaan vuonna 1837 yli-intendentti C.L. Engelin laatiman asemakaavan myötä, jossa keskustaan hallitsi julkisten rakennusten vyöhyke. Kaavassa alueelle osoitettiin kaksi suurta toria, hallinto- ja kauppatori sekä kirkkotori, joita yhdisti markkinakojuin reunustettu katu. Akselin päätteiksi suunniteltiin kirkkoa ja raatihuonetta. Hallitustoria reunustamaan osoitettiin läänin pääkaupungin julkiset rakennukset: länsilaidalle lääninhallitus (1843) ja etelälaidalle kaupungintalo (1912). Keskeisakselin päätteeksi kaupungintalon vastapariksi suunniteltua kirkkoa ei kuitenkaan rakennettu Kirkkopuistoon, vaan vuonna 1891 ruutukaavan poikittaisakselin muodostavan Hallituskadun päätteeksi. Akselin toisena päätteenä on vuonna 1889 rakennettu rautatieasema. Asemakaavan julkisten rakennusten vyöhyke ja akselinäkymät korostivat Mikkelin asemaa läänin pääkaupunkina ajalle tyypillisesti.

Osa nykyistä arvokasta kulttuuriympäristöä ovat torin luoteiskulman kaksi funktionalismin kauden edustavaa liikerakennusta: Jamankulma vuodelta 1938 ja Osuuskauppa Suur-Savon hotelli- ja liiketalo vuodelta 1940.

Arvot

Mikkelin hallitustori on säilyttänyt asemansa hyvin kaupunkirakenteessa. Kulttuurihistoriallisesti sen tärkeimpiä arvoja ovat akselinäkymät, toria reunustavat arvorakennukset sekä itse toriaukio – laaja tyhjä tila, joka taipuu moneen käyttöön.

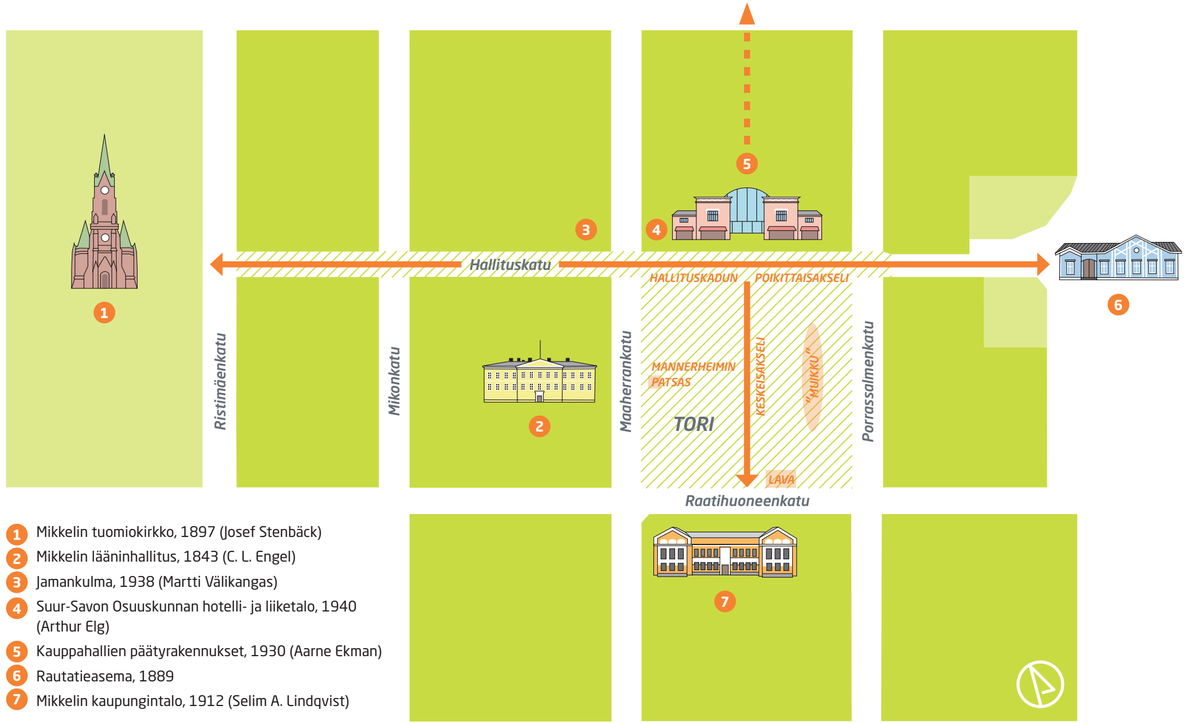
Kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja/tai kaupunkikuvallisesti arvokkaissa rakennuksissa ja ympäristössä toimittaessa on noudatettava erityistä harkintaa ja huomioitava akselinäkymien säilyminen sekä arvorakennusten yhteys toriin. Ammattitaitoisen suunnittelijan käyttäminen on tärkeää onnistuneeseen ratkaisuun pääsemiseksi.

Torin nykytila

Mikkelin tori ja siihen liittyvä kävelykatu muodostavat elävän, seudullisen sydämen ja keskuspaikan, jossa kohtaavat tuotemarkkinoijat, elämyskauppiaat, makunautintojen tarjoajat, kulttuurintuottajat, katutaiteilijat, asukkaat ja matkailijat ilman turhia muodollisuuksia ja yhdenvertaisina ympäri vuoden. Joskus järjestetään paraatimuotoisia juhliakin. Myös keväällä 2019 valmistunut esiintymislava mahdollistaa erilaiset tapahtumat ja esiintymiset.

Torikauppaa pyritään ylläpitämään ja kehittämään entisestään erilaisin elämyksin, tapahtumin sekä mahdollistamalla myös uudenlaisia myyntikokeiluja torin pinnalla. Perinteisen torikaupan tueksi pyritään vahvistamaan yhteistyötä ja yhdessä tekemistä entisestään eri tahojen kanssa. Kaupunki haluaa lisätä torin elinvoimaisuutta katsomalla tulevaan unohtamatta vahvoja perinteitä.

1. Mikkelin tuomiokirkko, 1897 (Josef Stenbäck)
2. Mikkelin lääninhallitus, 1843 (C. L. Engel)
3. Jamankulma, 1938 (Martti Välikangas)
4. Suur-Savon Osuuskunnan hotelli- ja liiketalo, 1940 (Arthur Elg)
5. Kauppahallien päätyrakennukset, 1930 (Aarne Ekman)
6. Rautatieasema, 1889
7. Mikkelin kaupungintalo, 1912 (Selim A. Lindqvist)

Visio, eli millainen tori on ihan Mikkelistä

Maailman muuttuessa torinkin on pystyttävä muuntautumaan pysyäkseen elinvoimaisena ja kiinnostavana. Tulevaisuudessa torin halutaan mahdollistavan monenlaista toimintaa ja säilyvän Mikkelin alueen elävänä sydämenä, jossa kaikille löytyy mielenkiintoista ja houkuttavaa toimintaa ja tapahtumaa, ostettavaa ja koettavaa – alueen historiallisia arvoja unohtamatta.

Kannustamme toimijoita kokeellisiin ja poikkeaviin toteutuksiin esimerkiksi järjestämällä uudenlaista aktiviteettia, tapahtumia ja lyhytaikaisia rakenteita. Nämä toteutukset voivat olla kertaluontoisia, tai ne voivat myös onnistuessaan vakiintua hyviksi toimintatavoiksi.

Me Mikkelin kaupungilla haluamme olla mahdollistajia ja sallia torialueella tapahtuvaa kokeilukulttuuria, siksi meihin kannattaa olla mahdollisimman aikaisessa vaiheessa yhteydessä, jotta voimme yhdessä tehdä onnistuneita uusia toteutuksia torialueelle!

Kokeilukulttuuri ehdottomasti sallittu!

Perinteinen torikauppa

Mikkelin tori, maankuulu markkinapaikka, joka tunnetaan paikallisista tuotteistaan. Kuka tahansa asiasta innostunut voi ryhtyä torimyyjäksi. Torimyyntiä voi tehdä yksityishenkilönä tai yrittäjänä. Torilla on päivä-, kuukausi- ja vuosisopimuksella olevien paikkojen lisäksi matalan kynnyksen Omin käsin -myyntipaikkoja. Näihin voi tulla kuka tahansa myymään ilman paikkamaksua itse käsityönä tehtyjä tai kerättyjä/kasvatettuja elintarviketuotteita. Katso tarkemmat ohjeet www.mikkelintori.fi/omin-kasin-myyntipaikka. Torikaupanvalvoja luovuttaa päivä- ja kuukausipaikat hakemusten saapumisjärjestyksessä.

Perinteisten torimyyntipaikkojen rakenteisiin ja kalusteisiin on erilaisia vaihtoehtoja. Myyntipaikalla voi olla teltta tai markiisi, joka on loivaharjainen ja siro ja kooltaan enimmillään puolet myyntiruudun koosta. Katokset sijoitetaan toisiinsa päädyistä kiinni. Tuotteita voi myös myydä torimyyntivaunusta, joka on ulkoasultaan keveä ja sivulta avonainen. Telttojen, markiisien ja vaunujen väreiksi soveltuvat puhtaat ja raikkaat perusvärit, joko yksivärisenä tai valkoraidallisena.

Myynti voi myös yksinkertaisimmillaan tapahtua maanpinnalta, myyntipöydältä tai rekin tms. avulla. Jos torimyyntiä tehdään suoraan autosta, on niille varattu oma alueensa. Tällöin tulee kiinnittää huomiota auton tai vaunun yleisilmeen siisteyteen.

Omin käsin -myynti – *Miten pääset alkuun*

Perinteinen torimyynti – *Miten pääset alkuun*

Torikaupan kalusteet ja rakenteet

Torialue

Loiva markiisi

Loivaharjainen telttakatos

Teline tai rekki

Myyntipöytä

Keveä myyntikärry

Keveä torimyyntivaunu

Matto

Väri- ja materiaalisuositukset

Puhtaat ja raikkaat perusvärit

Valkoisella raidoitetut perusvärit

Torikahvilat & terassit

Torikahvilat ja terassit tuovat torille juuri sitä miksi sinne kannattaa mennä rentoutumaan ja nauttimaan. Parhaassa tapauksessa kahvin nautiskelija voi ostaa mukaansa tuoreet mansikat ja perunat torimyyntikojusta tai löytää positiivisia uusia kokemuksia.

Terassikahviloiden ilmettä on säädelty, jotta koko torin yleisilme pysyisi siistinä ja miellyttävänä. Näin ollen saman kahvilan kalusteiden tulee olla yhtenäisiä. Materiaalien tulee olla laadukkaita ja sopia ulkotilaan. Mikkelin torille suositaan yksinkertaisia ja kevytilmeisiä pienehköjä irtotuoleja ja pöytiä. Terassikahvilan voi kattaa tai olla kattamatta. Jos kuitenkin päätetään kattaa, on vaihtoehtoina irrallinen varjo, loivaharjainen myyntiteltta tai markiisiteltta. Väreissä noudatetaan samaa linjaa kuin torimyyntipaikoilla eli puhtaita ja raikkaita perusvärejä, joko yksivärisenä tai valkoraidallisena. Kahvilateltan sisälle voidaan asentaa kiinteä lattia, mutta sen tulee kokonaisuudessaan mahtua myös mahdollisen liikuntaesteisten luiskan kanssa teltan sisälle. Hallituskadulla sijaitsevalle terassille voidaan pääsääntöisesti asentaa vain irrallinen varjo.

Terassikahvilaa ja terassia varten tarvitaan toimenpidelupa Mikkelin kaupungilta. Tähän tulee sisällyttää suunnitelma muun muassa toiminnasta, kalusteista ja rakenteista. Jos idea on lennokas eikä tunnu kuuluvan perinteiseen kaluste- ja rakenneohjeistukseen, niin ehdota ideaasi silti! Seuraa tällöin ohjetta sivulta 22.

Nautitaan paikan päällä

Torikahvilat ja terassit – *Miten pääset alkuun*

Haluaisitko aloittaa kahvila- tai terassitoiminnan torilla tai kävelyalueella?

Ole yhteydessä tori@mikkeli.fi tai torikaupanvalvojan kautta www.mikkelintori.fi/yhteystiedot

Tee suunnitelma toiminnasta, jossa kuvataan myös rakenteet ja kalusteet yms. toimenpidelupaa varten

Sovitaan laskutusasiat ja tarvittaessa tehdään kirjallinen sopimus

Aloita myynti ja markkinoi myyntipaikkaasi esimerkiksi somessa

ALLE 2 VIIKKOA KESTÄVÄT tapahtumat telttoineen ja tarjoilualueineen ovat tapahtumiksi luokiteltavia, siirry siis sivulle 14

Torikahvilan ja terassin kalusteet ja rakenteet

Hallituskatu

Keveä ja moderni

Laadukas ja kestävä

Yksittäinen varjo

Irrallinen lämmitin

Torialue

Keveä ja moderni

Laadukas ja kestävä

Yksittäinen varjo

Irrallinen lämmitin

Loiva markiisi

Siro telttakatos

Myynti-kioski

Loivaharjainen telttakatos

Väri- ja materiaalisuositukset

Puhtaat ja raikkaat perusvärit

Valkoisella raidoitetut perusvärit

Alumiini ja teräs

Luonnolliset puunsävyt

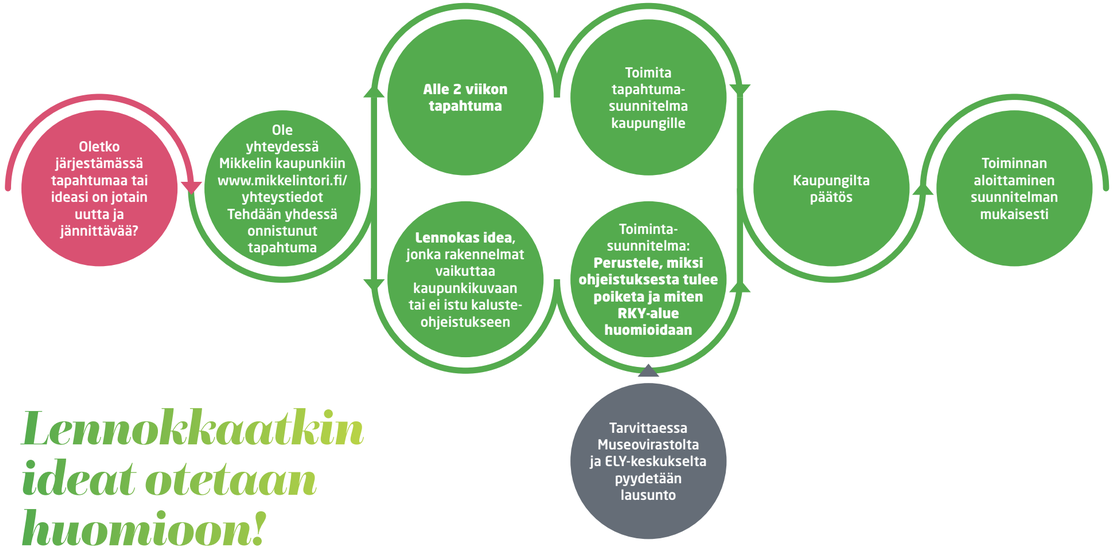
Tapahtumat ja lennokkaat ideat

Mikkelin torille toivotaan järjestettävän paljon erilaisia tapahtumia ja kokeilevia toteutuksia. Tapahtumat tuovat helposti ihmisiä paikalle yli Mikkelin rajojen, vilkastuttaa kaupunkia ja luo ikimuistoisia kokemuksia. Tapahtumat ovat hyvä tapa luoda torille toimintaa myös koko vuoden ympäri. Tapahtuma voi olla kestoltaan yhdestä päivästä kahteen viikkoon. Tällöin toiminta on erillisellä luvalla rajatuksi ajaksi sallittua toimintaa. Suunnitelma rajaamisesta, kattamisesta ja myynnin järjestämisestä tulee liittää lupahakemukseen. Tapahtuma voi olla luonteeltaan perinteistä myynti- ja ruokatapahtumaa tai jotain kokeilevaa ja uutta. Myös uusi esiintymislava mahdollistaa spontaanitkin esiintymiset. Kannustamme Mikkelin kaupungilla ehdottamaan lennokkaitakin ideoita!

Uudet ja kokeelliset ideat otetaan vakavasti harkintaan Mikkelin kaupungissa. Kun kyseessä on tapahtuma, joka kestää yli kaksi viikkoa tai tilapäinen rakennelma, joka vaikuttaa merkittävästi kaupunki- ja ympäristökuvaan tarvitaan toimenpidelupa. Tilapäisiksi rakennelmiksi katsotaan enintään viisi vuotta käytössä olevat toteutukset. Vaikka idea olisikin lennokas ja ennennäkemätön Mikkelissä, ei kannata lannistua vaan innostua. Tällaisilla rakennelmilla voidaan tarkoittaa esimerkiksi terassikahvilarakennelmia ja kalusteita, jotka eivät istu perinteiseen terassikahvilan rakenne- ja kalusteohjeistukseen. Kaupunkiin kannattaa olla pian idean saamisen jälkeen yhteydessä ja pohtia vaihtoehtoja yhdessä. Lupahakemukseen liitettävään suunnitelmaan on hyvä pohtia perusteluita ohjeistuksesta poikkeamiseen ja miettiä miten suunnitelma huomioi Mikkelin torin kulttuurihistoriallisen ympäristön arvon.

Tapahtumat ja lennokkaat ideat *– Miten pääset alkuun*

Lennokkaatkin ideat otetaan huomioon! Ehdota rohkeasti

Järjestetäänkö sinun lennokas tapahtumasi tässä?

Tori ihan Mikkelistä

Mikkelin Hallitustorin & Hallituskadun ideakirja toteuttajille | Versio 1

Mikkelin kaupunki
Raatihuoneenkatu 8-10
50100 Mikkeli

www.mikkeli.fi

MIKKELI

www.mikkelintori.fi